

Käsittelijä: Maria Andersson
Osasto: henkilökunta ja toimisto

Vastaanottaja:Kunnan hallitus

Vuosikertomus 2021

suomen kielen hallintoalue

Tiivistelmä

Skinnskattebergin kunnan suomen kielen hallintoalue laatii toiminnastaan vuosiraportin, joka lähetetään kunnanhallitukselle.

SISÄLTÖ

JOHDANTO _____	2
TAUSTA _____	2
NEUVONPITO _____	2
TOIMINNAT _____	3–5
ALUEELLINEN YHTEISTYÖ _____	6
TIEDOTUSPANOSTUS _____	6
PROJEKTIVARAT _____	6
KARTOITUS _____	6
HALLINTOALUE KUNNAN ERI TOIMINNOISSA _____	7
VIESTINTÄ _____	8
KUNNANHALLINTO _____	8

Johdanto

2020-09-29 hyväksyi kunnanvaltuusto kansallisten vähemmistöjen ja vähemmistökielten kanssa tehtävää työtä koskevan toimintasuunnitelman 174 §, jonka mukaan hallinnon tulee laatia vuosikertomus kunnanhallitukselle. Toimintasuunnitelma tarkistetaan kahden vuoden välein tai tarpeen mukaan.

Tausta

Helmikuusta 2011 lähtien on Skinnskattebergin kunta kuulunut suomen kielen hallintoalueeseen. Kunnanasukkailla on oikeus kokonaiseen tai osittaiseen suomenkieliseen esikouluun ja vanhustenhuoltoon sekä asioida kunnassa omalla kielellä. Kunnan kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevan lain toimeenpanotyö on pitkäkestoista ja jatkuvaa.

Neuvonpito

Laki (2009: 724) kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä 5 §. Hallintoviranomaisten on annettava kansallisille vähemmistöille mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin kysymyksiin ja mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava vähemmistöjen kanssa tällaisista asioista.

Ensimmäisen kappaleen mukainen neuvottelu tapahtuu hallintoviranomaisten ja kansallisten vähemmistöjen strukturoituna vuoropuheluna, jonka tarkoituksena on huomioida vähemmistöjen näkökanta ja tarpeet viranomaisten päätöksen teossa. (*Laki 2018:1367*)

5 a § Hallintoviranomaisten on erityisesti edistettävä lasten ja nuorten vaikuttamisen ja neuvonpidon mahdollisuuksia heitä koskevissa asioissa ja yritettävä soveltaa työmuodot lasten ja nuorten edellytysten mukaisiksi. (*Laki2018:1367*).

Neuvonpidosta ei ole yksityiskohtaisia suuntaviivoja, koska eri kuntien, maakäräjien ja valtion viranomaisten edellytykset neuvonpitoon ja eri osallistumismuotoihin vaihtelevat julkisen sektorin koon, organisoinnin jne. mukaan. Myös neuvottelukumppaneiden löytäminen vaihtelee eri puolilla maata. Koska, kunnat ja valtion viranomaiset ovat kooltaan, rakenteiltaan ja taloudeltaan erilaisia, joudutaan ottamaan huomioon paikalliset olosuhteet kun kyseessä on neuvonpito ja vähemmistöjen tarpeet. On kuitenkin erittäin tärkeää, että neuvotteluja käydään järjestelmällisesti.

Toiminnat

Vuosi 2021 alkoi Ekfat-ryhmän tapaamisella, EKFAT (kulttuurielämää kaikille). Tapaamisia on noin 4-5 kertaa vuodessa. Näissä tapaamisissa suunnitellaan tulevia teatteritapahtumia ja käydään läpi talousasioita.

Olemme myös tavanneet Finnetin muutaman kerran vuoden aikana. Finnet on järjestäjä, joka järjestää ruotsinsuomalaisia, suomalaisia ja suomenruotsalaisia kulttuuritapahtumia Ruotsissa. Finnet seuraa mitä alueellamme tapahtuu ja tiedottaa ajankohtaisesta suomalaisesta ja suomalaisuuteen liittyvästä kulttuurista. Finnet toimii useilla paikkakunnilla ympäri Ruotsia, mistä löytyy tarpeeksi suuri Finnetin järjestämistä tapahtumista kiinnostunut yleisö.

Neuvottelutapaamisia on pidetty esikoulun, koulun, monitoimitalo Sturen, vanhustenhuollon, poliitikkojen Eva Wikströmin ja Elisabeth Åbergin sekä suomi-seuran kanssa. Tapaamisia järjestettiin Teamsin välityksellä ja lopulta myös kasvokkain.

Västmanlandin koordinaattoreiden kanssa on tavattu säännöllisesti sekä Teamsin kautta että paikan päällä.

Esittely. Kaikille kunnan työntekijöille lähetettiin vuoden alussa PowerPoint-esitys sähköpostitse, jossa esiteltiin lyhyesti vähemmistölain merkitys ja sen tärkeimmät osat. Osa työntekijöistä ei tiennyt asiasta mitään. Tässä heille kerrottiin hieman siitä, mitä hallintoalueeseen kuulumisen tarkoittaa.

Koulutus. Vuoden aikana on uusille johtajille järjestetty tunti opetusta kansallisista vähemmistöistä.

Ruotsinsuomalaisten päivänä 24. helmikuuta liputettiin kunnantalolla ja kaikille vanhustenhuollon, LSS:n ja Lotsenin asiakkaille tarjottiin päivän kunniaksi sinisen, valkoisen ja keltaisen väristä täytekakkua. Päivää vietettiin myös kirjastossa.

Tapaamisia on ollut suomiseuran kanssa muutaman kerran vuoden aikana. Heillä on ollut myös edustajia neuvotteluissa.

2022:ssa oli vuoden alussa kysely, onko suomen hallintoaluetta koskevia toiveita tai ideoita, mutta ehdotuksia ei tullut. Samassa numerossa muistutettiin myös ruotsinsuomalaisten päivästä ja Suomen itsenäisyyspäivästä. Marraskuun numerossa tiedotettiin sekä suomeksi että ruotsiksi, mitä merkitsee suomen kielen hallintoalueeseen kuulumisen.

Tietuille luokille tarkoitettu Kolina van den Bergin esitys ”Taiga” peruttiin Covid-19:n vuoksi.

Äitienpäivänä 9.5 tarjottiin vanhainkodeissamme kakkukahvit. (Suomessa ei äitienpäivä ole samana päivänä kuin Ruotsissa).

Olemme keskustelleet yhteisistä tapahtumista kirjaston henkilökunnan kanssa. Itsenäisyyspäivänä 6. joulukuuta esiintyi Trio Kontrast kirjastossa ja soitti sekä suomalaista että ruotsalaista musiikkia. Kirjastoon on hankittu suomalaisia kirjoja ja suomalaisten lainaajien määrä on sen johdosta kasvanut.

Västmanlandin koordinaattorit suunnittelivat kaikille Västmanlandin esikouluissa suomea puhuville henkilökunnan jäsenille virikepäivän. Tapahtumassa oli tarkoitus olla mukana kaksi luennoitsijaa ja tarkoituksena oli myös, että henkilökunta voisi vaihtaa sähköpostiosoitteita ja ideoita keskenään. Valitettavasti tämä peruttiin kuukautta aiemmin Covid-19:n vuoksi. Tarkoitus on yrittää uusia inspiraatiopäivä maaliskuussa 2022.

Axevallassa pidettiin koordinaattoreiden koulutustilaisuus vähemmistölain oikeuksista: historia, tausta, rakenne, viitekehys, tulkinta - julkinen vastuu, lainsäädäntö, EU, YK ja Euroopan neuvosto.

Marie Hagsgård (Euroopan neuvosto) piti tunnin mittaisen luennon. On myös pidetty luento vähemmistökysymyksiin liittyvästä yhteistyöstä.

Suomen Uutisviikko lehdessä oli 15. kesäkuuta ilmoitus suomiseuran kanssa järjestetystä yhteisestä toritapahtumasta. Ohjelmassa oli kolme tuntia haitarimusiikkia, suomalaista tanssia ja myytiin 190 nakkisämpylää. Tapahtuma sai kiitosta niin isoilta kuin pieniltäkin. Koordinaattori kertoi suomenkielen hallintoalueesta ja jakoi kangaskassit, joissa oli ruotsinsuomalainen lippu.

RS-lehdessä (Ruotsin suomalainen) oli reportaasi kaikista Västmanlandin koordinaattoreista, lehtijutussa esiteltiin jokainen kunta erikseen. Reportaasin on kirjoittanut lehden toimittaja Airi Tervaniemi, joka toimii myös Lindesbergin kunnan koordinaattorina.

Zoom-tapaamiset: joissa on käsitelty mm. osaamisen kehittämistä ja Susanne Rolfner Suvannon kanssa käyty läpi sukulaisten tukiverkostoa, tapaamisia on ollut 2-3 vuodessa. Jatkossa on myös mukana kunnan omaistukija Pia Laurell.

On myös pidetty digitaalinen kokous: "Kansallisten vähemmistökielten elvyttäminen"

Västmanlandin koordinaattorit ovat pitäneet muutaman kerran vuodessa vähemmistöverkoston kokouksia yhdessä Torbjörn Messingin (lääninhallitus) ja Tanja Alankon kanssa (Västmanlandin alue). Joulukuussa oli kampanja mainoksineen sanomalehdissä ja VL-busseissa viidelle vähemmistölle. Teemana oli demokratia vuosi 2021.

Tekstissä luki "Hei" viidellä eri vähemmistökielillä ja siinä kysyttiin myös ovatko vähemmistöt tietoisia demokraattisista oikeuksistaan ja mistä löytyy tieto näistä oikeuksista. Asiasta ilmoitettiin myös 0222:ssa.

Monitoimitalo Sturessa pidettiin pizzailta ja nuorille kerrottiin Skinnskattebergin kunnan suomenkielen hallintoalueesta. Lapset ja nuoret saivat heijastinnauhat, joihin oli painettu Skinnskattebergin kunnan logo ja ruotsinsuomalaisten lippu. Joulukuussa pidettiin suomiseuran kanssa, karaokeilta johon kaikki olivat tervetulleita. Tilaisuudessa tarjoiitiin myös nakkisämpylöitä.

Masmästarbon esikoulussa esitti Uuden teatterin Linda Jokela näytelmän nimeltä "Sanat, jotka katosivat". Esityksestä pidettiin kovasti. Joulukuussa antoi esikoulussa suomalaista ryhmää pitävä Barbro jokaiselle ryhmässä olevalle lapselle Muumimukin. Barbro on sisustanut esikoulussa suomalaisen huoneen. Barbrolla on Instagram-tili, jolta voit seurata hänen töitään. (tva_sprak_mmbo).

Joulukuussa tilattiin kaikille esikoulun lapsille keltaiset heijastinliivit, joiden selkäpuolelle painettiin kunnan logo ja ruotsinsuomalaisten lippu.

Äidinkielen opettaja Terje ja hänen oppilaansa Klockarbergin koulusta olivat mukana SVT Västmanlandin lähetyksessä. Ohjelma kertoi siitä, että monissa kunnissa on kova pula äidinkielen opettajista ja Terjellä oli sillä hetkellä 11 oppilasta, mikä on todella mahtavaa.

Hans Raab ja hänen vaimonsa viihdyttivät Hemgårdenissa, he esittivät hauskoja suomenkielisiä sanoja, lauseita, lauluja ja musiikkia. He eivät voineet esiintyä Klockarbergsgårdenissa Covid-19:n vuoksi.

Klockarbergsgården saa Suomen Uutisviikko -lehden joka viikko.

Kulttuuritalo Korpenissa järjestettiin suomenkielen hallintoalueen ja VÄSKY:n (Västmanlandin Suomalainen Kulttuuriyhdistys, VÄSKY, valtakunnan teatterin jäsen) yhteistyönä esitys ”Sörjen som blev”. Esiintyjinä olivat Anna Takanen ja Nico, joka soitti hanuria. Esitys oli hieno ja tunteellinen. Siinä kerrottiin, minkälaista on olla sotalapsi. Esityksen jälkeen tarjottiin mahdollisuus keskusteluun. Kolina van den Berg osallistui keskusteluun yhdessä Anna Takasen kanssa.

Suomenkielen hallintoalue avusti 8 000 kruunulla esitystä ”Tjära människa”, joka kertoo runoilijasta ja elämäntaiteilijasta Akseli Ollikaisesta, joka oli myös itse paikan päällä.

Koordinoija oli Tukholmassa Suomen suurlähetystössä, jossa oli järjestetty yhteinen tapahtuma koordinoijille. Kerrottiin mm. positiivisista esimerkeistä, kun kyseessä on neuvonpito, nuorten kanssa käydyistä neuvonpidoista ja kielen elvyttämisestä.

Tapasin kunnanhallituksen ja kerroin heille, mitä teen koordinaattorina.

Sisäänkäynnin luona on postilaatikko, johon voi laittaa vinkkejä ja ideoita mitä voi tehdä suomenkielen hallintoalueella.

Alueellinen yhteistyö

Olemme tehneet Västmanlandin Alueen ja lääninhallituksen kanssa yhteistyötä, säännölliset kokoukset ovat olleet digitaalisia ja alueen koordinaattoreilla on myös ollut digitaalisia ja fyysisiä kokouksia.

Tiedotuspanostus

Kunnantalon sisäänkäynnin yhteydessä on ollut saatavilla tiedotusmateriaalia vähemmistökielillä. Kaikkien vähemmistöjen pöytäliput ovat näkyvillä vastaanoton ikkunassa. Näin lisäämme kaikkien kansallisten vähemmistöjen näkyvyyttä.

0222:ssa huomioidaan juhlapyhät ja jaostopäälliköiden kunnanuutiset käännetään suomeksi. Myös tärkeät puhelinnumerot, kuten kiinteistöpalvelu, muutetut aukioloajat kesäisin ja jouluna ovat suomeksi. Myös torilla pidetystä tilaisuudesta tiedotettiin 0222:ssa.

Projektivarat

Suomiseuralle on myönnetty projektivaroja tanssi ja musiikki kulttuuritapahtumaan, joka järjestettiin kesällä torilla yhdessä suomen kielen hallintoalueen kanssa. Varoja on myös myönnetty Suomen itsenäisyyspäivän viettoon, joka pidettiin joulukuussa suomiseuran tiloissa tanssin, musiikin ja ruokatarjoilun kera. Projektivaroja on myönnetty myös Sturen karaokeiltaan.

Kartoitus

Koordinaattori on kartoittanut, kuinka moni vanhusten ja lastenhoidossa työskentelevä puhuu suomea Skinnskattebergin kunnassa.

Hallintoalue kunnan eri toiminnoissa

Esikoulu

Kaksikielinen toiminta Masmästarbon esikoulussa jatkuu. Barbro oli yksin, mutta jonkin aikaa oli Päivi Ruutikainen Klockarbergsgårdenista Masmästarbon esikoulussa ja auttoi Barbroa suomen tunneilla .

Päivi palasi takaisin vakituiseen työhönsä muutaman kuukauden kuluttua.

Koulu

Kiinnostus suomen äidinkielen opetukseen jo esikoululuokasta lähtien jatkuu. Tällä hetkellä opiskelee seitsemän oppilasta suomea äidinkielenään peruskoulussa. Kaksi kuukautta sitten opiskeli 11 eri-ikäistä lasta suomea, mutta osa oppilaista halusi pitää tauon. Terje tekee upeaa työtä äidinkielen opettajana ja hänet on huomioitu SVT Västmanlandin kolmessa eri jaksossa. Monissa kunnissa ei ole lainkaan äidinkielen opettajaa. Olemme kiitollisia siitä että meillä on äidinkielen opettaja, koska rekrytointi on erittäin vaikeaa.

500 kruunun vähemmistökielen stipendi myönnettiin opiskelijalle, jolla oli suuri kiinnostus suomen vähemmistökieltä kohtaan ja joka positiivisella tavalla pyrkii säilyttämään ja elvyttämään kulttuuriperintöään ja innosti positiivisena esikuvana koulukavereitaan lukemaan vähemmistökieltä.

Kirjasto

Kirjasto huomioi edelleen kaikki viisi vähemmistöä heidän juhlapäivinään. Itsenäisyyspäivänä 6. joulukuuta viihdytti Trio Kontrasti, joka lauloi lauluja lännestä itään ja kirjastossa tarjottiin pullakahvit. Monet, myös Masmästarbon esikoulun lapset olivat katsomassa musiikkiesitystä. Kirjasto on myös ostanut tänä vuonna useita suomalaisia kirjoja ja sitä arvostetaan.

Monitoimitalo Sture

Olen tavannut nuoria Monitoimitalo Sturessa. Meillä oli pizzailta, jossa kerroin suomenkielen hallintoalueesta. Suomiseuran kanssa meillä oli yhteinen karaokeilta. Tilaisuudessa nuoriso sai toivomiaan heijastinnauhoja ruotsinsuomalaisine lippuineen ja kunnan logoineen.

Vanhustenhoito

Olemme tarjonneet täytekkua äitienpäivänä, ruotsinsuomalaistenpäivänä ja myös Suomen itsenäisyyspäivänä Hemgårdenissa, Klockarbergsgårdenissa sekä kotipalvelun noin viidellekymmenelle asiakkaalle. Heille kerrottiin myös minkä vuoksi tarjoamme täytekkua. Itsenäisyyspäivänä oli jokaisen täytekkupalan päällä pieni Suomen lippu.

Armi lopetti työnsä omaistukijana helmikuussa ja marraskuussa sai Pia Laurell omaistukijan viran. Pia puhuu suomea, mikä on vaatimus työssä.

Viestintä

Kommunikoiijat vastaavat siitä, että vähemmistöjen juhlapäivät näkyvät kunnan verkkosivuilla, 0222:ssa (kuntalehti) ja sosiaalisessa mediassa.

Kunnanhallinto

Ympäri vuoden on kunnan vastaanotto toiminut kaksikielisenä kolmesta viiteen päivään viikossa, jotta asukkaille voitaisiin tarjota suomenkielistä palvelua sekä paikan päällä että puhelimitse.